

**De Ivre Sistendi, Et Manvum Iniectione, Qvam Vvlgō
Arrestationem Vocant, Svccincta Explicatio**

Peck, Pierre

Antverpiæ, 1589

De his qui arrestatos eximu[n]t, aut in præiudicium creditorum occultant.
Caput 33.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63495)

De Jure Sistendi.

esse, si aliter eum Apparitor non posset prehendere, sine metu maioris vulneris aut mortis: & quod ea de re tutius esset impetrare à Iudice potestatem.

De his qui arrestatos eximunt, aut in præiudicium creditorum occultant.

Caput 33.

ARGUMENTA.

Debitorem arrestatum eximens, debitum eius creditori arrestanti solvere cogitur. nu. 1.

Consulens debitori ut fugiat, an teneatur. nu. 2.

Occultans debitorem alienum, quo modo obligetur. numero 3.

Vxor non tenetur, si recipiat vel occultet maritum criminiosum, vel eundem debitorem calet. nu. 4.

Occultator an & quando compelli potest, ut debitorem occultatum exhibeat. nu. 5.

SED quoniam non solum ipsi debitores, qui resistunt Apparitori & Iustitiæ, hoc suo tam temerario facto creditori suo præiudicant, verum etiam, & hi qui eis subsidium, opem, consilium, vel auxilium præbent, quo facilius elabantur, & sine quib. diu latere non possent malo publico, arg. l. j. ff. de recept. fur. pauca quædam, quatenus præsentis materiæ ratio postulat, etiam de his in medium mihi adferenda videntur.

Principiò itaque, is qui carceri mancipatū, aut clausum, arrestatum vel detentum è manibus familiæ Prætoris, Apparitoris, seu etiam carcere & vinculis eximit, succedaneum se facit de-

cit debito eius, qui sic elapsus est, eodemque
 modo creditori ad cuius postulationem deten-
 tus seu arrestatus fuerat, omne æs alienum sol-
 uere cogitur, atque si fideiussorio nomine se
 p eodẽ ante obligasset. l. quoties. C. de exact.
 3, trib. libr. 10. Quoties, inquit Constantinus,
 3, quis & priuati debitor inuenitur, & fisci, ab-
 3, reptus ab vno officio, teneatur ad vniuersi
 3, debiti solutionem. Qui eum abstulerit, coër-
 3, ceatur, ac totius summæ exactiõnem in se
 3, suscipiat, qui eundem auellendum, subtra-
 3, hendumque crediderit. Accursius quidem
 ad legis illius explicatiõnem videtur existimare
 quod fauore fisci hic aliquid constitutum vi-
 deatur; sed communis sententia est hæc, quod
 sicut textus ipse de debitore priuati loquitur,
 ita etiam de eo intelligatur. Bal. ad l. addictos.
 circa fin. C. de episco. audien. Io. Fab. & alij ad
 §. item aduersus. Inst. de act. Bart. Ang. Castrẽ.
 ad l. sed eximendi. §. j. ff. ne quis eum qui. Ias.
 ad l. j. §. is viderur. ff. si quis ius dicent. non ob-
 temp. nihilque æquius esse aut dici posset, quã
 quod is in obligationem incidat, debitumque;
 soluat, qui vt alter ab obligatiõne de facto exi-
 meretur, & creditor debito spoliatur, operam
 dedit, etiam si postquam exemisset eum, in po-
 testatem illius creditoris rursus reduceret;
 Nam per talem reductionem, eximens non
 censetur liberatus obligatione, quam eximẽ-
 do contraxit, cum ex hoc tam improbo facto,
 semel aduersus ipsum ius creditori quæsitum
 fuerit, coniunctaque sit eius obligatio priori,

De Jure Sistendi.

Boerius q. 2 17. num. 12. Ange. ad d. l. quoties.
Salyc. ad l. in bonæ fidei. nu. 16. versic. tene ta-
men mēti. C. de reb. cred. l. ad d. §. is videtur.
Roman. ad l. admonendi. ff. de iureiur. à quib.
omnib. tamen ad §. pœnales. nu. 49. Instit. de
act. recedit Gomesius, ea potissimum ratiõe,
quod per præsentiam debitoris res reducitur
ad pristinum statum. l. quãuis. ff. de in ius vo-
cã. l. hoc edicto. ff. de alien. iud. mut. caus. fact.
Quæ Gomesij ratio non satis firma & genera-
lis est, quippe quod ipse debitor fortè nō tam
sit soluendo, quàm is qui eum exemit, adeoq;
interesse potest creditoris etiã ipsum eximen-
tem obligatū esse. Quod in specie nō multum
absimili responder Castrens. ad l. Stichum. §. si
mandato. ff. de fideiussor. Sed & Ulpianus, in
eum, inquit, qui vi exemit, in factū iudiciū
datur, quo non id continetur, quod in veri-
tate est, sed quanti ea res est ab actore æstima-
ta, de qua controuersia est. l. si per alium. §. si.
ff. ne quis eum qui. Quibus verbis. refutatis a-
liorum opinionib. exiltimat inter alios Pha-
nutius, in tractat. de in litem iur. part. j. cap. 4.
num. 5. versic. reiecto itaque, &c. Iuramentum
permitti atque deferri creditori, de eo quod
putauerit sua interesse, debitorem exemptū
non fuisse. Quinimo, inquit, non videtur cō-
ueniens, quod eximens possit excipere, quod
exemptus nihil deberet creditori prætenso,
per regulam iuris, quod de iure tertij nemini
excipere licet, l. loci corpus. §. cōpetit. ff. si ser-
uit. vendic. & latius Bald. ad l. cum seruum. C.
de ser.

de ser. fugit. Socyn. consi. 88. lib. 4. tãto minus eius rei disquisitio ad ipsum pertinebat, an creditor calumniosè arrestaret vel non. Quid enim si arrestatus, ex qua causa arrestatus est, debitor non sit; ex superuenienti tamen causa iusta & vera, iuxta ea quę superius diximus, sisti, detineri, recommedari & arrestari possit?

Eadem quoque videtur ratio eorum, qui ² scientes prudetesque faciunt fugere eum debitorem, quem alioqui creditor sistere & arrestare potuisset, vel quia hoc futurũ significant ut arrestetur, vel ut fugiat, & creditorem fallat, equos suos commodato concedunt, Anchor. consi. 340. nume. 6. incip. viso themate. Ioan. de Auan. consi. 55. incip. quia dubia. nu. 4. Curtius ad l. admonendi. nu. 102. ff. de iure iur. l. ad l. j. §. quod prator. ff. ne quis eum. & omnium latissimè apertissimeque Hyppolit. de Marfil. sing. 137. incipi. in iure clarum est, &c. Benevutus in tracta. de decoct. cap. incip. circa propositam, num. 23. & 25. Boer. q. 215. quia qui causam damni dat, damnum vidisse videtur, l. nihil interest, ff. ad l. Cornel. de ficar. Qua ratione & Ulpianus ad l. j. §. j. ff. de eo per quem fac. er. actionem in factum ad id quod interest, aduersus eum cõcedit, cuius causa factum est, quo minus quis iudicio sistat. Et rursum, Si compeditum seruum meum, ut fugeret solueris, inquit, an de dolo actio danda sit? & ait Quintus Murius apud eum notã, si non misericordia ductus fecisti, furti teneris: si misericordia, in factum actionem dari

R V debe-

De Iure Sistendi.

debere. l. & eleganter. §. item labeo. ff. de dol. malo. Ad cuius quidē responsi interpretationem notat Bal. quod misericordiae motus excusat à dolo, sed nō impedit quo minus is qui fugae auctor est, obligetur ac teneatur: quia hæc misericordia in aliorum præiudicium tendens, non est regulata secundum limites rationis: quippe quod dum per fugam vni consulit quod soluere debuisset, alteri, qui iustum debitū amittit, maiore iniquitate & inaequalitate damnum infert. Qua de re nōnulla huc pertinentia scribit Capola confi. 14. quem vide. Ideoque quamuis multi sint, qui existimarent oppido durum esse quod quis ex sola persuasione consilioque & auxilio fugae, ad æris alieni exolutionem teneretur; si quis tamen in ipsam rationem quæ Consultos mouit, altius intueri velit, facile intelliget, omnia hæc æquitati atque rationi naturali esse consentanea; & quidem potissimum inter mercatores, quibus si malè ceciderit fortunæ alea, quid reliquum est, nisi vt bis fiant miseri, & quod re sperata frustrati sunt, & quod tantum irriti laboris exhaustum, non sine dolore meminerunt? Quo etiam pertinent vulgatæ iuris regulæ de fraudulento consilio, de persuasione fugae, & reliquis multis similibus huc pertinentibus. cap. nullus ex consilio. de reg. iur. libro 6. l. consilij. ff. eod. titul. l. j. §. persuadere. ff. de seruo corrup. l. j. & ibi Doctor. C. de seruo fug. Et quamuis aliqua ratione excusari posset, qui homini crimen capitale committenti
consu-

consultit, vt fugiat in locum sacrum, qua de re disputant interpretes, quod plerunque tandē Deus & Iudex reperit nocentes; tamen quia hic agitur de particulari damno creditoris, qui fortē nunquam debitum suum assequetur, iam elapso debitore, æquum est, vt iste auctor fugæ in periculum omne succedat, si nō debitor ipse iam fugæ accinctus fuerat, iuxta notat. per Doct. ad d. l. consilij. Pulchrē Bald. consil. 222. incip. in quæstione D. Milani. libr. 3. & pleraq; eodem pertinentia scribit in cōsilio 382. libro 5.

Eodem etiam loco esse existimant eos qui ³ debitorem iam iā sistendū & arrestādum occultant, vt tandem elabatur; Iason ad §. pœnales. Institut. de act. num. 103. Salic. ad l. fin. C. de oper. libert. quippe quod vbique eadem est ratio. Et in simili, si quis seruum fiscalem putauerit occultandum, inquit Imper. non solum eum restituere, sed etiam duodecim libras argenti pœnæ nomine fisci iuribus dependere compellitur. l. penul. C. de ser. fugi. Et quicumque seruum fugitiuum in domo vel agro in scio domino receperit, eum cū alio pari, vel 20. solidis reddit. l. quicumque. eod. titul. Apertius verò in l. fin. C. de oper. libert. textus ait, eum qui alienum libertum occultat, loco ipsius ad operarum præstationem teneri. Et a libi constituit Arcadius Imperat. eos qui aliorum personas cum detrimento aliorum occultant, ad quadruplum teneri. l. 3. C. de assessor. Et licet Bald. decidit consilio 382. numero 7. libro

De Iure Sistendi.

libro 5. vbi tenet quod scienter occultans debitorem alienum, non facit se succedaneum vel consortem, debiti vel periculi; tamen iis constitutionibus motus Zasius, eandem quaestionem, ad d. §. pœnales. num. 33. pertractas, ait, Sed quaeras, si aliquis occultat debitores meos, ne possim eos conuenire, id quod saepe contingit, an iste receptor vel occultator teneatur edicto, Ne quis eum, &c. ? Bald. ad l. fin. C. de oper. liber. putat eum obligari ad totum debitum, qui debitorem occultat; quamuis tandem in eo subsistat, & nihil affirmet: Iason putat, quod mihi plus placet, quod eiusmodi occultatores teneantur edicto, Ne quis eum, &c. quia satis dicuntur eximere, qui creditores frustrantur, morantur vel eis facultatem agendi auferunt. d. l. sed eximendi. 2. respons. Hac ille. Iasonis verò verba sunt hæc. Fortè non esset ponere os in cælum, tenere q; in quaestione supra formata, contra illum cõpetat actio in factum ex edicto, Ne quis eum qui, &c. propter generalitatem verbi *Eximere*, secundum quod declarat text. in d. l. sed eximendi. in principi. iuncto §. Prætor ait. vel qd̄ saltem, quia non interuenit vis, sed tantum dolus, cõpetat actio in factum ex edicto, De eo, per quem factum, &c. & contra Baldum in d. l. fin. quod imo teneatur soluere, tenet & fortè melius ibi Salyce. Crederem etiam quod isto casu provideatur creditori, mediante tit. Si quis ius dicenti, &c. hoc modo, quia Iudex præcipiet illi occultati ne impediatur executionem,

nem, & si contemneret præceptum, posset iudex procedere ad multas & alia remedia, quæ ad l. j. d. tit. Si quis ius dicenti, &c. notari solent. Hactenus Iason. Baldi sententiam amplecti dicitur Innocentius ad ca. pastoralis. de offic. deleg. & Seuer. in tract. de debit. suspect. q. 10. Hyppol. sing. 43. incipi. Debitor. in fin. propterea quod omnia iura superius adducta, loquuntur in casu suo speciali. Primò scilicet in debitore tributorum. l. quoties. C. de exact. trib. Secundò quando quis debitorem vi eximit. l. penult. ff. ne quis eum. Tertiò quando quis impedit reum vel actorem venire ad iudicium. l. fin. ff. de eo per quem fact. Cum igitur in his casibus sit speciale, & specialiter prouisum, sequitur quod in contrarium est ius commune, ius singulare, ff. de legib. Tum verò nemo cogitur prodere secretum. l. idem. §. si tibi iudicium. ff. de condic. ob turp. cau. adeoque cum semel debitorem occultare cœpit, fidemque ei dedit, quod eum non iudicabit, turpe esset fidem fallere. l. j. ff. de pact. quæ etiam hosti seruanda est. c. noli. 23. q. j. putantque plerique titulum ff. de Receptorib. in ciuilib. causis locum non habere, vt refert Beneuutus d. loco. nume. 28. versic. extra quæro. Cæterum hæ rationes non sunt satis firmæ, vt communem opinionem conuellant: quia ubicumque ratio legis est amplior vel generalior dicto seu disposito, tunc ad amplitudinem rationis extenditur ipsa dispositio. l. regula. §. fin. & ibi Barto. & Bald. ff. de iur. & fact. ignor. l. 2. §. si mater. ff. ad Tertul. præ-

De Jure Sistendi.

tull. præcipue quia interest publicè ne isti debi-
tores, & fraudatores sic elabantur. In fauorem
aut publicum etiam pœnalis dispositio exi-
dentitate rationis extenditur: sicut & in mul-
tis aliis casibus huc pertinentibus, quos ad lo-
cum à rat. leg. larga seu ampla, notat Nicolaus
Euerardi Et quâuis regulariter nemo secretum
prodere cogatur, non tamè ideo in necem a-
liorum eiusmodi debitorem occultare & exe-
cutionem impedire potest; nâ sicut aliud est,
nô accusare reum, & occultare reum; ita aliud
est, non prodere debitorem, & occultare de-
bitorem. Edictum verò de receptatoribus, nō
habere locum in causis ciuilibus, non est mi-
rum, cum plerunque corporalem pœnam, aut
certè aliam huic non admodum dissimilem
inferat, ad quam nec ipse quidem debitor est
4 obligatus. In eo sanè cōuenit cum hac nostra
materia, quod sicut vxor recipiens & occultas
maritum criminofum, non tenetur, teste An-
gel. in tract. malefic. ad verbum, dicto malefi-
cio, nu. 25. Specul. de donat. inter vir. & vxor.
§ fina. ita quoque nec hoc casu obligabitur, si
occultet virum debitorem. Ceterum an in re-
liquis amicis atque consanguineis, illud ad-
mittendū sit, dubito. Nam vbi est metus mor-
tis, naturalis ratio mouet, ac veluti vrget atq;
impellit, inuitosque propemodum eo trahit,
vt consanguineorum saluti, id est, nostro san-
guini, consulamus; quæ quidem ratio in hac
causa non adeo militare videtur. Qua tamen
in re animi pèdeo, atq; subsisto; tu Tyraquel.
de rem,

de temper. pœn. causa 20. 21. & 22. vide. In eo
 conueniunt omnes, quod si debitor alia bona
 habet, in quæ missio fieri potest, non compelli
 occultatorem, vt debitorem exhibeat: verū
 si bona debitoris non sufficerent, de dolo, vel
 iniuriarum actione agi posse. quā sententiam
 etiam Boerius decis. 174. cū Beneuuto d. loco
 probat; lateque & eleganter de ea singul. suo
 17. incip. Diligēter nota, disputat Petrus Gerardi
 de Petra. Nam si simpliciter ad exhibēdum
 debitorem tenetur, citra distinctionē &
 moderationem, frustra inducta esset iuris di-
 spositio, & multarum ciuitatum consuetudo
 seu vsus, quod ob civile debitū, nemo ex do-
 mo sua vel aliena (vt latius superius dictum
 fuit) inuitus trahi potest. l. plerique. ff. de in ius
 voc. Porro autem de his qui violēter & nobis
 inuitis apud nos latitant, nulla est dubitatio.
 Bald. ad l. in delictis. ff. de noxal. quia propo-
 situm & animus maleficia distinguūt. leg. 1.
 ff. de ficar.

Ab Arrestatione an appellare liceat.

Caput 34.

ARGUMENTA.

- Appellare ab arrestatione an liceat. nu. 1. & 3.
- Appellatio à Decreto Iudicis interposita, an et quā-
do executionem suspendat. nu. 2.
- Appellare an possit debitor, si pecunia sibi debita
sub manu sui debitoris, per creditorem arrestetur.
numero 4.

SVNT nonnulli moribus mitiores, qui ta-
met si se iniuste arrestari sentiunt, appel-
lare po-